

DŪKŠTO GLOBOS NAMŲ DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dūkšto globos namų (toliau – Globos namų) darbuotojų etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato pagrindinius darbuotojų profesinės etikos reikalavimus, darbo etikos principus, etines atsakomybes, vertybes ir elgesio normas.

2. Globos namų darbuotojai privalo laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, socialinių darbą ir (ar) socialines paslaugas reglamentuojančių teisės aktų, Kodekso, dorai ir sąžiningai atlikti profesines pareigas, būti objektyvūs ir nepriklausomi, įsipareigoti siekti etiško ir profesionalaus elgesio su asmenimis, šeimomis, asmenų (šeimų) grupėmis ir bendruomenėmis (toliau – socialinių paslaugų gavėjas (-ai)), kolegomis, įstaigomis ir (ar) organizacijomis, visuomene).

3. Globos namų darbuotojų profesinė etika aiškina žmogiškosios moralės principų įgyvendinimo ypatumus socialinio darbo ir socialinių paslaugų teikimo srityse, taip pat pagrindžia Globos namų darbuotojų profesinės veiklos ir jų santykių su socialinių paslaugų gavėjais, įstaigomis ir (ar) organizacijomis, visuomene etinius orientyrus, principus, priedermes ir funkcijas.

4. Globos namų darbuotojai savo profesinėje veikloje vadovaujasi socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principais, nurodytais Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 4 straipsnyje, taip pat socialinio darbo įgyvendinimo principais, nurodytais Socialinių paslaugų įstatymo 20 straipsnyje.

5. Kodekse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS GLOBOS NAMŲ DARBUOTOJŲ PROFESINIO ELGESIO ETIKOS PRINCIPAI

6. Pagrindiniai Globos namų darbuotojų profesinio elgesio etikos principai yra šie:

6.1. **Pagarba asmens orumui ir žmogaus teisėms.** Globos namų darbuotojai gerbia asmens orumą ir jo teises, nepaisydami asmens amžiaus, lyties, lytinės orientacijos, negalios, rasės ar etninės priklausomybės, religijos, įsitikinimų ar kitų Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar įstatymuose numatytų pagrindų; su kiekvienu asmeniu elgiasi rūpestingai ir pagarbiai, atsižvelgdami į individualius asmenų skirtumus ir kultūrinę bei etninę įvairovę.

6.2. **Nešališkumas.** Globos namų darbuotojai privalo puoselėti pagarbų požiūrį į visus socialinių paslaugų gavėjus, nepaisydami jų turtinės padėties ir socialinės kilmės, tautybės, rasės, lyties, kalbos, amžiaus, politinių pažiūrų, religinių įsitikinimų, seksualinių ar kitokių nuostatų; būti objektyvūs ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo dėl socialinių paslaugų gavėjo; pateikti tokią informaciją, kuri padėtų socialinių paslaugų gavėjui priimti tinkamiausią sprendimą; nedemonstruoti savo simpatijų ar antipatijų ir išskirtinio dėmesio atskiriems socialinių paslaugų gavėjams; konfliktinėse situacijose privalo išklausti abiejų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo; nusišalinti nuo sprendimo priėmimo, kai yra pažeista psichologinė pusiausvyra arba tenka priimti sprendimą, susijusį su savo šeimos nario arba kito artimo asmens interesais.

6.3. **Sąžiningumas.** Globos namų darbuotojai privalo savo profesinėje veikloje ir visuomeniniame gyvenime elgtis sąžiningai, garbingai ir atsakingai prieš save ir kitus, dalyvauti tik teisėtuose, socialinio darbo vertybes ir principus atitinkančiuose susivienijimuose ar veiklose, skatinti

įstaigos, kurioje dirba, etišką veikimą.

6.4. Nesavanaudiškumas. Globos namų darbuotojai savo profesinėje veikloje siekia užtikrinti geriausią socialinių paslaugų gavėjų interesą; veikdami praktikoje, nesinaudoja savo darbine padėtimi; siekdami paveikti kitų asmenų sprendimą, neturi asmeninių interesų ir nesiekia naudoti sau, savo šeimai, artimiesiems; dirba socialinių paslaugų gavėjų ir visuomenės labui.

6.5. Skaidrumas. Globos namų darbuotojai veikia skaidriai ir vengia situacijų, kuriose dėl asmeninių interesų ir (ar) šališkumo gali kilti abejonių dėl jų gebėjimo darbą atlikti objektyviai ir sąžiningai. Jeigu interesų konfliktas neišvengiamas, Globos namų darbuotojai savo tiesioginį vadovą privalo informuoti apie visas su tuo susijusias aplinkybes. Vadovaujantis skaidrumo principu, socialinių paslaugų gavėjams ir visuomenei nuolat teikiama objektyvi ir išsami informacija apie teikiamas socialines paslaugas, aiškinami ir pagrindžiami sprendimai bei jų motyvai (nepažeidžiant konfidencialumo principo). Informacija socialinių paslaugų gavėjams, jų artimiesiems ir visuomenei turi būti pateikiama glaustai, lengvai prieinama ir suprantama forma, aiškia ir paprasta kalba ir (ar) vizualinėmis priemonėmis.

6.6. Atsakingumas. Globos namų darbuotojai turi siekti socialinių paslaugų gavėjų gerovės, o jų geriausius interesus laikyti pagrindiniais. Globos namų darbuotojai asmeniškai atsako už savo (įskaitant kolegialius sprendimus) veiksmų ir neveikimo padarinius, užduočių įgyvendinimą, informacijos ir dokumentų tinkamą naudojimą bei konfidencialumo laikymąsi, tinkamą, rūpestingą, kvalifikuotą ir atsakingą savo pareigų atlikimą. Globos namų darbuotojai turi atsisakyti vykdyti galimai neteisėtus pavedimus, o, pavedimui vykdyti trūkstant įgūdžių, išteklių ir (ar) profesinių kompetencijų, apie tai informuoti pavedimo formuotoją ir (ar) savo tiesioginį vadovą.

6.7. Konfidencialumas. Globos namų darbuotojai privalo užtikrinti, kad iš socialinių paslaugų gavėjų ir suinteresuotų šalių gauta informacija išliktų konfidenciali. Konfidencialią informaciją Globos namų darbuotojai gali atskleisti tik tada, jei akivaizdžiai gresia rimtas pavojus visuomenei, socialinių paslaugų gavėjų ar kitų asmenų sveikatai ir (ar) gyvybei, nepažeidus konfidencialumo neįmanoma išvengti žalos ir tuomet, kai konfidencialią informaciją atskleisti Globos namų darbuotojus įpareigoja Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai. Pastaruoju atveju Globos namų darbuotojai turi pateikti tik su konkrečiu atveju (byla ar pan.) tiesiogiai susijusią konfidencialią informaciją. Pradėdami profesinį bendravimą, Globos namų darbuotojai privalo informuoti socialinių paslaugų gavėjus ir jų teisėtus atstovus, jei tokie yra, apie konfidencialumą ir aplinkybes, kurioms esant, Globos namų darbuotojai gali atskleisti konfidencialią informaciją.

III SKYRIUS

GLOBOS NAMŲ DARBUOTOJŲ PROFESINĖS ETIKOS PRINCIPAI

7. Pagrindiniai Globos namų darbuotojų profesinės etikos principai yra šie:

7.1. Pagarba žmogaus teisėms, demokratijos principams. Globos namų darbuotojas savo kasdiniame darbe siekia, kad, laikantis demokratijos principų, būtų užtikrinamos žmogaus teisės visiems asmenims, nepaisant jų tautybės, gyvenamosios vietos, lyties, tautinės ar etninės kilmės, odos spalvos, religijos, kalbos ar bet kokio kito statuso. Globos namų darbuotojai:

- 7.1.1. gerbia asmens orumą, privatumą ir savarankiškumą;
- 7.1.2. gerbia paslaugų gavėjų įvairovę, skirtingas kultūras ir vertybes;
- 7.1.3. priima visus socialinių paslaugų gavėjus lygiaverčiai;
- 7.1.4. skatina socialiai atsakingą paslaugų gavėjų apsisprendimą.

7.2. Socialinio teisingumo siekimas ir solidarumo stiprinimas. Globos namų darbuotojai siekia socialinių pokyčių, darnios socialinės raidos, įtraukdami ir veikdami socialiai pažeidžiamų asmenų bei žmonių grupių labui. Globos namų darbuotojai:

- 7.2.1. skatina visuomenės nepakantumą socialiniam neteisingumui ir diskriminacijai;
- 7.2.2. skatina visuomenės toleranciją ir jautrumą socialiai pažeidžiamiems asmenims;
- 7.2.3. siekia stiprinti visuomenės solidarumą individualiais veiksmais ir pasitelkdami kolektyvines iniciatyvas, kad socialinės, politinės ir ekonominės struktūros taptų teisingesnės;

7.2.4. užtikrina lygias galimybes į informacijos, paslaugų, išteklių prieinamumą ir sprendimų priėmimą bei prasmingą visų žmonių socialinį dalyvavimą;

7.2.5. suvokia savo atsakomybę paslaugų gavėjams ir platesnei visuomenei, siekdami socialiai atsakingai spręsti konfliktus tarp klientų ir platesnės visuomenės interesų, laikydamiesi profesinių vertybių ir profesinės etikos principų;

7.2.6. skatina visuomenėje savanorystę ir į(si)traukimą į socialinės gerovės plėtotę ir palankios aplinkos visiems asmenims ir socialinės grupėms bei bendruomenėms kūrimą.

7.3. **Asmens socialinis dalyvavimas ir savarankiškumo skatinimas.** Globos namų darbuotojai siekia ugdyti žmonių savigarbą ir gebėjimus, skatindami juos visapusiškai įsitraukti į visus sprendimus ir veiksmus, kurie daro įtaką jų gyvenimui, ir juose dalyvauti. Globos namų darbuotojai:

7.3.1. siekia užtikrinti paslaugų gavėjo autonomiją ir teisę dalyvauti teikiant paslaugas ir priimant pagrįstus sprendimus;

7.3.2. gerbia ir skatina žmonių teisę patiems rinktis ir priimti sprendimus, jei tai nekelia grėsmės kitų asmenų teisėms bei teisėtiems interesams, ir informuoja juos apie galimas alternatyvas ir jų padarinius;

7.3.3. siekia įgalinti paslaugų gavėjus spręsti savo tarpusavio santykių ir socialines problemas;

7.3.4. siekia didinti paslaugų gavėjų gebėjimus ir galimybes keistis ir tenkinti savo poreikius.

7.4. **Žmogiškųjų santykių svarba.** Globos namų darbuotojai:

7.4.1. supranta, kad žmonių tarpusavio santykiai yra svarbi pokyčių priemonė;

7.4.2. kuria empatišką, pasitikėjimu grįstą santykį su paslaugų gavėjais;

7.4.3. įtraukia paslaugų gavėjus į pagalbos procesą kaip partnerius, skatina asmenų (šeimų) grupių ir bendruomenių socialinį dalyvavimą ir savarankiškumą;

7.4.4. išklauso ir teikia patikimą informaciją paslaugų gavėjams, sudarydami sąlygas priimti tinkamiausią sprendimą;

7.4.5. siekia stiprinti žmonių tarpusavio santykius, kryptingai stengdamiesi skatinti, atkurti, palaikyti ir didinti asmenų, šeimų, socialinių grupių, organizacijų ir bendruomenių gerovę.

7.5. **Nuolatinis profesinių kompetencijų tobulinimas ir dalijimasis gerąja profesine patirtimi.** Globos namų darbuotojai:

7.5.1. nuolat siekia tobulinti savo profesines žinias bei įgūdžius ir pritaikyti juos praktikoje, taiko mokslinėmis žiniomis grįstus profesinės veiklos metodus;

7.5.2. analizuoja savo profesinėje veikloje priimamus sprendimus, atliekamus veiksmus, pasiektus rezultatus ir nuolat tobulina profesinę kompetenciją;

7.5.3. dalijasi savo profesinėmis žiniomis ir įgūdžiais, gerąja darbo patirtimi;

7.5.4. domisi naujausiomis profesinėmis žiniomis ir jas kuria, dalyvaudami profesinėse ir mokslinėse konferencijose, seminaruose, mokymuose, supervizijose, intervizijose ir rengiant būsimus socialinius darbuotojus, palydėdami naujus socialinius darbuotojus jų profesinėje veikloje.

IV SKYRIUS

GLOBOS NAMŲ DARBUOTOJŲ ETINĖ ATSAKOMYBĖ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ GAVĖJAMS

8. Globos namų darbuotojai, laikydamiesi Kodekso II skyriuje nurodytų principų, privalo:

8.1. gerbti visus socialinių paslaugų gavėjus, kuriems reikia jų pagalbos, neatsižvelgdami į socialinių paslaugų gavėjų amžių, lytį, tautybę, tikėjimą, politinius įsitikinimus, odos spalvą, socialinę padėtį, seksualinę orientaciją bei kitus požymius, būti lojaliems socialinių paslaugų gavėjams, teikti pirmenybę geriausiems socialinių paslaugų gavėjų interesams ir veikti gavėjų socialinių paslaugų gavėjų sutikimą, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymuose nurodytus atvejus, kai iškyla galima grėsmė socialinių paslaugų gavėjams ir (ar) aplinkiniams;

8.2. įvertinti ir skatinti pačių socialinių paslaugų gavėjų galimybes savarankiškai įveikti iškilusias socialines problemas;

8.3. imtis reikalingų priemonių, taikyti alternatyvios komunikacijos ar kitus būdus,

padedančius socialinių paslaugų gavėjams išreikšti savo valią ir sprendimus, užtikrinti geriausius socialinių paslaugų gavėjų interesus ir teises;

8.4. informuoti socialinių paslaugų gavėjus apie galimą suteikti pagalbą ir siekti, kad jie dalyvautų planuojant ir teikiant socialines paslaugas, vertinant suteiktos pagalbos kokybę;

8.5. išsamiai ir suprantamai teikti socialinių paslaugų gavėjams informaciją apie jų teises, galimybes bei su tuo susijusias pareigas ir atsakomybę;

8.6. suteikti socialinių paslaugų gavėjams galimybę susipažinti su savo asmeniniais duomenimis, jei tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymuose nurodytiems atvejams;

8.7. palaikyti tik profesinius ryšius su socialinių paslaugų gavėjais, nereikalauti ir neimti iš socialinių paslaugų gavėjų atlygio jokia forma ir nesudaryti su jais jokių (ne)turtinių sandorių;

8.8. taikyti turimas žinias, siekdami išvengti socialinių paslaugų gavėjų agresyvaus elgesio išraiškų ir kartu su socialinių paslaugų gavėjais spręsti tokias situacijas, jei jų iškyla;

8.9. gerbti socialinių paslaugų gavėjų teisę į privatumą ir nereikalauti privačios informacijos, jei tai nėra būtina vertinant socialinių paslaugų poreikį, skiriant, teikiant socialines paslaugas ir nėra priskirtina mokslinių tyrimų vykdymui; informuoti socialinių paslaugų gavėjus apie informacijos rinkimo tikslą ir priežastį;

8.10. pasitelkti į pagalbą kitų sričių specialistus, siekdami užtikrinti geriausius socialinių paslaugų gavėjų interesus.

V SKYRIUS

GLOBOS NAMŲ DARBUOTOJŲ ETINIAI SANTYKIAI SU KOLEGOMIS IR KITAISSPECIALISTAIS

9. Globos namų darbuotojai, bendradarbiaudami su kitais darbuotojais, kitų sričių specialistais ir (ar) kitomis įstaigomis, organizacijomis, privalo:

9.1. gerbti kolegų ir kitų specialistų profesines žinias ir profesinę patirtį;

9.2. konsultuotis su kolegomis ir (ar) kitais specialistais, siekdami teigiamų socialinių paslaugų gavėjų socialinės situacijos pokyčių;

9.3. pastebėję neetišką, nekompetentingą, žmogaus teises pažeidžiantį kolegos ir (ar) kitos įstaigos, organizacijos darbuotojo elgesį, informuoti jo darbdavį, o šiam nesiėmus veiksmų – Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisiją;

9.4. laikytis solidarumo su kolegomis, teisingai ir taktiškai juos ginti nuo nepagrįstos kritikos jų profesinėje veikloje.

VI SKYRIUS

GLOBOS NAMŲ DARBUOTOJŲ IR JŲ DARBDAVIŲ PROFESINIAI SANTYKIAI

10. Globos namų darbuotojai su įstaiga privalo:

10.1. laikytis dvišalių susitarimų;

10.2. nuolat tobulinti įstaigos, kurioje dirba, veiklą, didinti jos teikiamų socialinių paslaugų veiksmingumą ir efektyvumą;

10.3. sąžiningai ir racionaliai disponuoti įstaigos finansiniais, materialiniais ir žmogiškaisiais ištekliais, efektyviai naudoti juos tik įstaigos numatytiems tikslams siekti;

10.4. kritiškai vertinti įstaigos, kurioje dirba, veiklą, nelikti abejingiems, jei įstaiga pažeidžia Globos namų darbuotojų profesinės etikos reikalavimus, ir kreiptis į Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisiją.

11. Globos namų direktorius, vyriausias socialinis darbuotojas, socialiniai darbuotojai privalo:

11.1. užtikrinti bendradarbiavimu paremtą vadovavimo stilių, kuris skatina Globos namų darbuotojų iniciatyvą ir savarankiškumą, leisti pavaldiems socialinių paslaugų srities darbuotojams, veikiant kartu, dalyvauti sprendžiant problemas, skatinti Globos namų darbuotojus reikšti savo nuomonę ir ją išklaustyti;

11.2. kurti vadovaujame kolektyve darbingą ir draugišką aplinką, užkirsti kelią konfliktams, šalinti nesutarimų priežastis;

11.3. su pavaldžiais Globos namų darbuotojais bendrauti mandagiai, dalykiškai, aiškiai ir suprantamai duoti jiems nurodymus;

11.4. pastabas dėl pavaldžių Globos namų darbuotojų klaidų ir darbo trūkumų reikšti korektiškai, nedalyvaujant kitiems Globos namų darbuotojams ar kitiems asmenims;

11.5. skirstyti darbus vadovaujame kolektyve taip, kad būtų efektyviai panaudotos kiekvieno pavaldaus Globos namų darbuotojo galimybės ir profesinė kvalifikacija, deramai įvertinti pavaldžių Globos namų darbuotojų darbo pasiekimus;

11.6. nereikšti savo simpatijų ir antipatijų pavaldiems Globos namų darbuotojams, vertinti pavaldžius Globos namų darbuotojus pagal jų profesines savybes;

11.7. būti reiklus sau ir pavaldiems Globos namų darbuotojams, visiems vienodai teisingas, savo elgesiu ir darbu rodyti jiems pavyzdį;

11.8. aiškinti pavaldiems Globos namų darbuotojams apie aplaudaus ir netinkamo pareigų atlikimo žalą, skatinti pavaldžius Globos namų darbuotojus veikti pagal Kodeksą;

11.9. skatinti pavaldžių Globos namų darbuotojus nuolat tobulinti profesinę kvalifikaciją, stengtis užtikrinti, kad pavaldūs Globos namų darbuotojai turėtų tinkamą darbo aplinką;

11.10. dalyvauti sprendžiant smurtines situacijas;

11.11. niekada jokia forma nekeršyti ir netaikyti Globos namų darbuotojams psichinės ir fizinės prievartos.

VII SKYRIUS

GLOBALIOS NAMŲ DARBUOTOJŲ ETINĖ ATSAKOMYBĖ SAVO PROFESINEI VEIKLAI

12. Globos namų darbuotojai, siekdami gerinti savo profesinės veiklos įvaizdį ir didinti jo reikšmingumą visuomenėje, privalo:

12.1. nuolat tobulinti profesinę kompetenciją;

12.2. reguliariai reflektuoti savo profesinę veiklą;

12.3. viešinti socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės veiklos reikšmingumą visuomenės raidai ir profesinės veiklos etikos principus, nurodymus Kodekse;

12.4. konstruktyviai ir analitiškai vertinti profesinės veiklos teorijas, metodus ir socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo praktiką, prisidėti prie jų tobulinimo, teikti pasiūlymus socialinio darbo įgyvendinimo srityse veikiančioms įstaigoms ir (ar) organizacijoms.

VIII SKYRIUS

GLOBALIOS NAMŲ DARBUOTOJŲ PROFESINĖS KOMPETENCIJOS

13. Globos namų darbuotojai, tobulindami savo asmenines savybes, socialines ir profesines kompetencijas, kurios turi įtakos socialinių paslaugų teikimo kokybei, efektyvumui, teigiamai atmosferai įstaigoje ir (ar) organizacijoje bei Globos namų darbuotojo profesinės veiklos įvaizdžiui visuomenėje, privalo:

13.1. dirbti integraliai su socialinių paslaugų gavėju, nepiktinaudžiauti jo pasitikėjimu ir savo profesine padėtimi, nustatyti ribas tarp savo asmeninio gyvenimo bei profesinės veiklos ir jų laikytis;

13.2. **ne darbo metu elgtis taip, kad jų veiksmai nemenkintų Globos namų darbuotojų profesinės veiklos bei socialinių paslaugų srities įstaigos įvaizdžio;**

13.3. gebėti išklaudyti, pagarbiai išsakyti ir konstruktyviai priimti profesinę kritiką;

13.4. gebėti profesionaliai ir atliepdami individualius socialinių paslaugų gavėjų poreikius teikti socialines paslaugas;

13.5. gebėti atpažinti profesinės veiklos etines dilemas, jas įvertinti ir numatyti jų sprendimus, prireikus – konsultuotis su Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisija.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Kodekso nuostatos taikomos ir galioja visiems Globos namų darbuotojams. Su Kodeksu kiekvienas darbuotojas supažindinamas pasirašytinai.

15. Kiekvieno Globos namų darbuotojo pareiga ir etinė atsakomybė – laikytis Kodekso reikalavimų. Už Kodekso pažeidimus Globos namų darbuotojai atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

16. Jeigu Globos namų darbuotojai nesilaiko Kodekso nuostatų, fizinis ar juridinis asmuo turi teisę pateikti skundą Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisijai. Fizinis ar juridinis asmuo skundą dėl Globos namų darbuotojo galimai padaryto etikos pažeidimo Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisijai pateikia Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisijos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. A1-167 „Dėl Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisijos nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

17. Kodeksas skelbiamas viešai Globos namų svetainėje www.dukstogn.lt
